

Asia: VN/33337/2021

Hallituksen esitys laiksi huumausainelain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

3 § Määritelmät

Ehdotuksen mukaan huumausaineella tarkoitetaan "...sellaisia hampukasveja, jotka sisältävät delta-9-tetrahydrokannabinolia.." Kaikki hampulajikkeet sisältävät hyvin pieniä määriä em. yhdistettä. Tässä tulisi määritellä huumausaineelle joku raja-arvo, esimerkiksi sama 0,3% mitä edellytetään kasvilajikeluetteloon hyväksynnälle.

7 a § Hampun viljely

Viljelyttäjän näkökulmasta kohdassa 1 mainittu etukäteisilmoitus on haitallinen ja tarpeeton, perustelu 19§ yhteydessä. Mikäli etukäteisilmoitus kuitenkin vaaditaan on esitetty ajankohta 1.4. liian aikainen maatalojen viljelysuunnitteluun nähden. Esityksessä vaaditaan lohkotason tieto, ja viljelijöiden suunnitelmat tilatasollakin nykyisessä markkinatilanteessa varmistuvat varsin myöhään. Öljyhampun viljelysopimuksista meille on tullut yli 10% mainitun päivämäärän jälkeen, ja muutoksia pinta-alaan tulee kylvöön asti. Lohkotason päätös siitä mihin peltolohkolle kylvetään mitään kasvia varmistuvat vasta kevään edetessä. Esimerkiksi syysviljojen talvehtimisen onnistuminen ei ole 1.4. selvillä. Ehdotamme että mahdollinen viljelyilmoitus pitäisi tehdä samassa aikataulussa EU-tukihakemusten kanssa.

9 § Luvan myöntäminen

-

15 a § Lupa hampun kasvinjalostukseen

Ehdotuksen mukaan jalostuslupa myönnetään jos "toiminnan tarkoituksena on uusien hampulajikkeiden kehittäminen ja niiden hakeminen siemenlain 8 §:ssä tarkoitettuun kasvilajikeluetteloon". Tästä puuttuu maininta uuden hyväksymättömän lajikkeen lisäysviljelystä kylvösiementuotantoa varten. Joko 15§ tai 7§:ssä pitäisi mainita jalostajan oikeus siemenlisäykseen.

15 b § Ruokaviraston lausunto

-

15 c § Selvitys hampun kasvinjalostusta koskevaa lupaa varten

-

19 a § Hampun viljelyä koskeva ilmoitus

Pykälissä 7a, 19a ja 33b lisätään viljelijän ilmoitusvelvollisuutta varsin paljon ja tarkoituksettomasti. Edellisessä lakiesityksessä EU-tukia hakeva öljy- tai kuituhampun viljelijä oli vapautettu tällaisista ilmoituksista. Viljelijät ilmoittavat jo nyt hamppuviljelysten sijainnit EU-tukihakemuksilla ja toimittavat kylvösiementen vakuustodistukset maaseutuelinkeinoviranomaisille. Esitetty ilmoitusvelvollisuus toisi turhaa työtä viljelijöille ja nostaisi viljelyn aloittamiskynnystä sekä lisäisi kustannuksia. Lähes kaikki esitetyt tiedot toimitetaan jo nyt maaseutuelinkeinoviranomaisille, sieltä pitäisi voida siirtää tieto muiden niitä tarvitsevien viranomaisten käyttöön ilman että viljelijän tarvitsee ilmoittaa samoja tietoja eri paikkoihin.

21 § Seuraamukset luvanvaraisen toiminnan rikkomuksista

-

24 a § Hamppua koskevat poikkeukset yleiskielloista

-

28 § Huumausaineen hävittäminen vaarallisena jätteenä

-

33 b § Hampun viljelyä koskevat velvollisuudet

Pykälän 33 b perustelutekstissä mainitaan korjattavien kasvien lukumäärän kirjaamisvelvoite. Tämä on peltomittakaavassa käytännössä mahdotonta. Samaten mainitaan toiminnan olennaisten muutosten ilmoittaminen Fimeaan. Olennainen muutos pitäisi määritellä. Öljyhamppua viljellään maataloilla osana viljelykiertoa joka vuosi eri peltolohkolla. Samaten on hyvin tyypillistä että jonain vuonna hamppua ei ole viljelykierrossa ja seuraavana vuonna taas on. Kaikki nämä tiedot ilmoitetaan jo EU-tukihakemuksella.

36 § Tarkastusoikeus

-

38 a § Ruokaviraston ilmoitukset Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskukselle

Lakiesityksen mukaan Ruokaviraston on toimitettava Fimealle tieto hampunviljelijöistä. Tämä on hyvä ja kannatettava, ja pitäisi olla myös riittävä tieto EU-tukia hakevien viljelijöiden osalta.

47 § Huumausainelakirikkomus

-

49 § Muutoksenhaku

-

49 a § Lupia ja ilmoituksia koskevien henkilötietojen tallentaminen

-

Voimaantulo

-

Muuta kommentoitavaa esitysluonnoksesta?

Öljyhampun viljelyttäjän kannalta lakiesityksen tavoite hampun viljelyn aseman selkiyttämiseksi on hyvä, mutta keinot erityisesti ilmoitusvelvollisuuden huomattavana lisääntymisenä eivät vastaa tarkoitusta. Tavoitteessa pyritään turvaamaan laillisesti hamppua viljelevien asemaa. Kuitenkin nykyinen tilanne on peltomittakaavassa hyväksyttyjä lajikkeita viljeleville varsin selkeä, kun taas ehdotus toisi merkittävästi lisää ilmoitusvelvollisuuksia viljelijälle ja ylimääräistä tarpeetonta hallinnointia Fimealle.

Viljelystä ilmoitetaan jo nyt normaalisti tukijärjestelmän puitteissa, ja käytettävää kylvösiementä valvotaan niin että kaikki kylvösiemensäkkien vakuustodistukset on toimitettava maaseutuelinkeinoviranomaiselle. Käsittääksemme tämä on varsin kattava ja toimiva järjestelmä EU-tukia hakevien viljelijöiden osalta, emmekä näe perustetta kalliin ja työlään valvontajärjestelmän rakentamiselle. Kukaan ei viljele huumelajikkeita avonaisella pellolla hehtaarimittakaavassa, valvontaresurssien kohdistaminen sinne tuntuu turhalta.

Esityksessä on arvioitu ilmoitusten käsittelyn aiheuttavan hallinnossa lisätyötä 0,7 htv, Fimean omassa lausunnossa arvioidaan 3 htv ja "mittavat IT-kehityskustannukset". Lisäksi jokaiselta viljelijältä kuluisi aikaa tietojen keräämiseen ja toimittamiseen yhteensä saman verran. Tämä tuntuu aivan turhalta kustannukselta kun tarvittavat tiedot löytyvät jo toiselta viranomaiselta.

Lisäksi esityksessä kategorisesti kielletään kasvin muiden osien kuin siemenen ja kuidun käyttö. Tämä asettaa toimijat eri EU-maissa eriarvoiseen asemaan koska lehtimassan hyödyntäminen CBD-tuotteissa on joissakin maissa sallittua. Eriarvoisuus ei koske vain CBD-tuotantoa vaan se vaikuttaa myös siementuotannon kannattavuuteen, koska sivutuotteen lisäarvon avulla siemenet voidaan tuottaa edullisemmin.

Leppälä Jyrki
Trans Farm Oy